Postharvest Newsletter

โครงการพัฒนาบัณฑิตศึกษาและวิจัยเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว

Postgraduate Education & Research Development Project in Postharvest Techonology

http://www.phtnet.org

ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน 2548

ในเล่ม...

งานวิจัยเด่นประจำฉบับ...................................... 1-3
Research of the Issue

สารจากคณะบรรณาธิการ............................. 2
Message from Editor

งานวิจัยในโครงการฯ 4-5
PHT Research Update

นานาสาระ 6-7
PHT Tips

ข่าวสารเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว 8
PHT News & Awareness

ผู้อำนวยการโครงการฯ : รศ.ดร. วิเชียร เฮงสวัสดิ์

คณะบรรณาธิการ : รศ.ดร.สุชาติ จิรพรเจริญ
รศ.ศุภศักดิ์ ลิมปิติ
ผศ.ดร.วิชชา สอาดสุด
อ.ดร. อุษาวดี ชนสุต
นางจุฑานันท์ ไชยเรืองศรี

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : นางสาวขวัญจีวรรณ จูสกุล
นางสาวสาริณี ประสาทเขตต์กรณ์
นางละอองดาว วานิชสุขสมบัติ

ออกแบบและจัดทำ : นายบัณฑิต ชุมภูลัย

ฝ่ายจัดพิมพ์ : นางสาวจิระภา มหาวัน

สำนักบรรณาธิการ PHT Newsletter

โครงการพัฒนาบัณฑิตศึกษาและวิจัยเทคโนโลยี
หลังการเก็บเกี่ยว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
239 ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง เชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์ +66 (0)5394-1448
โทรสาร +66 (0)5394-1447
E-mail : ageni004@chiangmai.ac.th

"Your PHT DataBase"

งานวิจัยเด่นประจำฉบับ

การประเมินความเสียหายในมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้หลังการเก็บเกี่ยว

โดย...อุราภรณ์ สอาดสุด วิชชา สอาดสุด และโสภณ สิงห์แก้ว

ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

จากการสำรวจความเสียหายของมะม่วงน้ำดอกไม้ ในแหล่งปลูกและแหล่งวางจำหน่ายในเขตภาคเหนือและตลาดกลางสินค้าเกษตรในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่ามีความเสียหายของมะม่วงน้ำดอกไม้ในระยะเก็บเกี่ยว 10-50 % เมื่อเทียบกับผลผลิตทั้งหมด แยกประเภทความเสียหายได้ 7 กลุ่มอาการ พบโรคแอนแทรกโนสมากที่สุด รองลงมาคือ ผลแตก ผลช้ำ ราดำ มีตำหนิที่ผิว ยางไหล และโรคขั้วเน่า คือ 62.8, 12.5, 9.4, 6.0, 5.3, 2.3 และ 1.5 % ของผลผลิตที่เสียหายตามลำดับ ในระยะขนส่งพบความเสียหาย 13.7-47.0 % โดยส่วนใหญ่เสียหายเนื่องจากผลช้ำ และโรคแอนแทรกโนส คือ 45.6 และ 44.3 % ตามลำดับ ในระยะวางจำหน่ายพบความเสียหาย 10-40 % จำแนกความเสียหายได้ 5 กลุ่มอาการ พบโรคแอนแทรกโนสมากที่สุด คือ 63.2 % รองลงมาได้แก่ ผลช้ำ โรคขั้วเน่า ราดำ และอาการยางไหล 29.0, 4.4, 2.4 และ 1.1 % ตามลำดับ

นำมะม่วงน้ำดอกไม้พันธุ์เบอร์สี่และสีทองอย่างละ 400 ผลจากแหล่งปลูกต่างๆ เก็บรักษาไว้ที่อุณหภูมิห้อง (24-32 °C) ความชื้นสัมพัทธ์ 48-91 % พบการเกิดโรคของมะม่วงได้ชัดเจนในวันที่ 4 ของการเก็บรักษา ส่วนใหญ่มีสาเหตุจากโรคแอนแทรกโนส นอกจากนี้ยังได้วัดคุณภาพบางประการของมะม่วงชนิดต่างๆ ด้วย

จากข้อมูลที่วิจัยได้และจากการสืบค้นนำมาสร้างเว็บไซต์ชื่อ "บ้านมะม่วง" ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับสวนมะม่วงและความเสียหายหลังการเก็บเกี่ยวตลอดจนข้อมูลอื่นๆ บริการค้นหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่นที่เกี่ยวกับมะม่วงทั้งก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว ประกาศ กฎเกณฑ์ต่างๆ และบริการอื่นๆ เว็บไซต์นี้เผยแพร่ภายใต้เว็บไซต์ของเครือข่ายข้อมูลวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว (PHIN)

คำนำ

มะม่วงเป็นไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญชนิดหนึ่งของประเทศไทย ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 5 เป็นต้นมา จัดให้มะม่วงอยู่ในกลุ่มไม้ผลที่มีความสำคัญอันดับแรก มะม่วงน้ำดอกไม้จัดเป็นมะม่วงพันธุ์หนึ่งที่มีแนวโน้มการส่งออกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่เนื่องจากมะม่วงที่ส่งออกส่วนใหญ่เป็นมะม่วงที่ใช้บริโภคสุก จึงมักพบปัญหาการเน่าเสียของผลมะม่วงหลังการเก็บเกี่ยว ทำให้มูลค่าของมะม่วงลดลง (กองบรรณาธิการเฉพาะกิจฐานเกษตรกรรม, 2530) โดยเฉพาะโรคแอนแทรกโนสซึ่งจัดเป็นโรคที่สำคัญที่สุดของมะม่วง เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความเสียหายให้กับเกษตรกรและผู้ส่งออกมะม่วงอย่างมาก (Nastasi,1991) การศึกษาถึงวิธีการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อรักษาคุณภาพ และป้องกันการเกิดความเสียหายของผลผลิต การประเมินการเกิดโรคและความเสียหายต่างๆ ของมะม่วงน้ำดอกไม้ จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาวิจัยในระดับลึกเพื่อลดความเสียหายของผลผลิตในขั้นตอนต่าง ๆ หลังการเก็บเกี่ยว อนึ่ง งานด้านฐานข้อมูลนั้นประเทศไทยยังมีไม่แพร่หลายนัก การศึกษาโรคหลังการเก็บเกี่ยวของมะม่วงนี้จึงได้มีการสร้างฐานข้อมูลขึ้น ซึ่งอาจช่วยให้การค้นหาข้อมูลทำได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

(อ่านต่อหน้า 2 ...)

สารจากบรรณาธิการ ...

สวัสดีครับ Postharvest Newsletter ฉบับนี้ขอเสนองานวิจัยเรื่อง การประเมินความเสียหายในมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้หลังการเก็บเกี่ยว และยังมีงานวิจัยเรื่องการสำรวจและการคัดเลือกยีสต์จากธรรมชาติที่ต่อต้านรา *Lasiodiplodia theobromae* สาเหตุโรคผลเน่าภายหลังการเก็บเกี่ยวของเงาะ การอาบแสง UV เพื่อควบคุมโรคแอนแทรคโนสบนผลมะม่วงพันธุ์มหาชนกหลังการเก็บเกี่ยว และเรื่องการรับรู้ความแน่นเนื้อของผลมะม่วงภายใต้การกระทำกระแทก

ส่วนนานาสาระในฉบับนี้ขอเสนอเรื่อง การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พืช และเล็ก ๆ น้อย ๆ เกี่ยวกับการเก็บรักษาผลิตผลในสภาพบรรยากาศควบคุม แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้านะครับ

คณะบรรณาธิการ

งานวิจัยเด่นประจำฉบับ ... (ต่อจากหน้า 1)

อุปกรณ์และวิธีการ

1. การประเมินความเสียหายของมะม่วงในระยะเก็บเกี่ยว ระยะขนส่งและระยะวางจำหน่าย

ระยะเก็บเกี่ยวเก็บข้อมูลจากสวนมะม่วง 6 สวน สำรวจและเก็บข้อมูล วิธีเก็บเกี่ยว ภาชนะบรรจุจากต้นมะม่วงไปยังโรงคัดบรรจุ การบ่ม กรรมวิธีคัดบรรจุ และข้อมูลอื่นๆ ระยะขนส่งเก็บข้อมูลพาหนะและวิธีการขนส่งผลมะม่วงจากผู้ขนส่งมะม่วง 4 ราย ระยะวางจำหน่ายเก็บข้อมูลการวางจำหน่าย จากผู้จำหน่ายรายย่อยและห้างสรรพสินค้าต่างๆ 22 แห่งในเขตภาคเหนือ และตลาดกลางสินค้าเกษตร 5 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร การเก็บข้อมูลในแต่ละระยะได้เก็บข้อมูลความเสียหายของมะม่วงเมื่อเทียบกับมะม่วงทั้งหมด เก็บมะม่วงที่เสียหายมาตรวจสอบหาสาเหตุ และหาค่า incidence

2. การตรวจสอบคุณภาพผลมะม่วง

สุ่มตัวอย่างผลมะม่วงน้ำดอกไม้ 8 กลุ่มตัวอย่างในระยะเก็บเกี่ยวได้แก่ พันธุ์เบอร์สี่จากสวน 1, 2, 3 และ 4 พันธุ์สีทองจากสวน 1, 2, 3 และ 5 รวมทั้งสิ้น 8 กลุ่มตัวอย่าง โดยนำมากลุ่มละ 25 ผล วัดคุณภาพผลในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การสูญเสียน้ำหนัก ความแน่นเนื้อ pH ของน้ำคั้น ปริมาณของแข็งทั้งหมดที่ละลายน้ำได้ (TSS) ปริมาณกรดที่ไตเตรทได้ (TA) อัตราส่วนระหว่าง TSS/TA และสีผิวมะม่วง เริ่มตรวจสอบในวันที่เก็บมะม่วงจากต้น จนมะม่วงหมดสภาพการวางจำหน่าย

3. การตรวจสอบการเกิดโรค

สุ่มตัวอย่างมะม่วงที่มีคุณภาพดี 8 กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นชนิดเดียวกับมะม่วงในข้อ 2 กลุ่มละ 100 ผล มาตรวจสอบการเกิดโรค โดยเก็บรักษาไว้ที่อุณหภูมิห้อง (24-32 ^{o}C) ความชื้นสัมพัทธ์ 48-91 % และหาค่า incidence

4. การสร้างฐานข้อมูลในรูปของ World Wide Web

ออกแบบ home page ที่มี hyper link เชื่อมไปยัง web page ย่อยที่บันทึกข้อมูล ประเภทของโรค เชื้อ สาเหตุอาการ และวิธีป้องกันกำจัด พร้อมภาพประกอบ และข้อมูลอื่นๆ เช่น สายพันธุ์มะม่วง การปลูก การดูแลรักษา ฐานข้อมูลงานวิจัย เป็นต้น ทดสอบการใช้งาน เผยแพร่เว็บไซต์ และปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ผล

1.ความเสียหายที่เกิดขึ้นในระยะเก็บเกี่ยว ระยะขนส่งและระยะวางจำหน่าย (Table 1)

1.1 ระยะเก็บเกี่ยว จากการรวบรวมข้อมูลระยะเก็บเกี่ยวจากสวนมะม่วง 6 สวน พบความเสียหาย 10-50% ซึ่งแต่ละสวนมีกรรมวิธีจัดการที่แตกต่างกันออกไป จากการเก็บตัวอย่างผลมะม่วงเสียหายที่ถูกทิ้งไว้ใต้ต้นมะม่วงของแต่ละสวนมาตรวจสอบสาเหตุจำนวน 554 ผล พบความเสียหาย 7 ประเภท เป็นโรคแอนแทรกโนส (anthracnose disease) มากที่สุด คือ 68.2 % รองลงมาคือ ผลแตก (cracking) ผลช้ำ (bruising) มีตำหนิที่ผิว (scar) ราดำ (sooty mold) ยางไหล (ooze sap) และโรคขั้วเน่า (stem-end rot disease) 12.5, 9.4, 6.0, 5.3, 2.3 และ 1.5 % ตามลำดับ

1.2 ระยะขนส่ง จากการรวบรวมข้อมูลระยะขนส่งจากผู้ขนส่งมะม่วง 4 ราย ในเดือน เมษายน-พฤษภาคม 2546 พบว่ามีความเสียหายของมะม่วงในระยะขนส่ง 13.7-47 % เมื่อสุ่มเก็บตัวอย่างผลมะม่วงที่ถูกคัดทิ้งจากผู้ขนส่งมะม่วงทั้ง 4 ราย จำนวน 455 ผล มาตรวจสอบสาเหตุความเสียหาย พบความเสียหาย 5 ประเภท เป็นมะม่วงผลช้ำมากที่สุดคือ 45.6 % รองลงมาคือ โรคแอนแทรกโนส ยางไหล ราดำ และโรคขั้วเน่า คือ 44.3, 5.6, 3.1 และ 1.3 % ตามลำดับ

1.3 ระยะวางจำหน่าย จากการรวบรวมข้อมูลระยะวางจำหน่ายและเก็บตัวอย่างมะม่วงที่เสียหายจากตลาด 14 แห่ง ห้างสรรพสินค้า 8 แห่งในเขตภาคเหนือ และตลาดกลางสินค้าเกษตร 5 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร มะม่วงดิบและมะม่วงสุกมีอายุการวางจำหน่ายประมาณ 8 และ 5 วัน ตามลำดับ พบความเสียหายในระยะวางจำหน่าย 10-40 % เมื่อสุ่มเก็บตัวอย่างผลมะม่วงที่ถูกคัดทิ้งจากผู้จำหน่ายมะม่วงจำนวน 1,204 ผล พบความเสียหายในระยะวางจำหน่าย 6 ประเภทเป็นโรคแอนแทรกโนสมากที่สุดคือ 63.2% รองลงมาคือ ผลช้ำ โรคขั้วเน่า ราดำ และยางไหล 29.0, 4.4, 2.4 และ 1.1% ตามลำดับ

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพผลมะม่วง

จากการตรวจสอบคุณภาพของตัวอย่างมะม่วงเปรียบเทียบระหว่างพันธุ์เบอร์สี่และพันธุ์สีทองพบว่า พันธุ์เบอร์ 4 และสีทองมีการสูญเสียน้ำหนัก ความแน่นเนื้อ pH ของน้ำคั้น TSS, TA และ TSS/TA ใกล้เคียงกัน เมื่อวัดความสว่างของสีพบว่าพันธุ์เบอร์สี่มีแนวโน้มความสว่างของสีสูงกว่าพันธุ์สีทอง ในวันที่ 3 ของการเก็บรักษาความสว่างของพันธุ์เบอร์สี่จะเพิ่มขึ้น ในขณะที่ความสว่างของพันธุ์สีทองจะค่อยๆ ลดลง ในวันสุดท้ายมะม่วงทั้ง 2 พันธุ์มีความสว่างของสีใกล้เคียงกัน เมื่อวัดค่าเขียวพบว่าพันธุ์เบอร์สี่มีสีเขียวมากกว่าพันธุ์สีทองในวันแรกโดยมะม่วงทั้ง 2 พันธุ์จะมีสีเขียวลดลงทุกวันตลอดระยะเวลาการเก็บรักษา เมื่อวัดสีเหลืองในวันแรกพบว่ามะม่วงพันธ์เบอร์สี่มีสีเหลืองต่ำกว่าพันธุ์สีทอง สีเหลืองของพันธุ์เบอร์สี่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกวัน ในขณะที่สีเหลืองของพันธุ์สีทองมีแนวโน้มคงที่ ในวันที่ 5 ของการเก็บรักษาทั้ง 2 พันธุ์จะมีสีเหลืองใกล้เคียงกัน

Table 1 Losses of mango fruits during harvesting, transportation and distribution. (%)

Losses	Harvesting	Transportation	Distribution
Anthracnose disease	68.2%	44.3%	63.2%
Cracking	12.5%	-	-
Bruising	9.4%	45.6%	29.0%
Scar	6.0%	-	-
Sooty mold	5.3%	3.1%	2.4%
Ooze sap	2.3%	5.6%	1.1%
Stem-end rot disease	1.5%	1.3%	4.4%

3. ผลการตรวจสอบการเกิดโรค

จากการตรวจสอบมะม่วงน้ำดอกไม้ 8 กลุ่มตัวอย่าง รวม 800 ผล พบว่ามะม่วงน้ำดอกไม้เริ่มแสดงอาการของโรคให้เห็นชัดเจนในวันที่ 4 ส่วนใหญ่ (มากกว่า 90%) เสียหายจากโรคแอนแทรกโนส พันธุ์เบอร์สี่มีแนวโน้มการเกิดโรคมากกว่าพันธุ์ สีทอง (Figure 1)

4. ผลการสร้างฐานข้อมูลในรูปของ World Wide Web

ได้เว็บไซต์ชื่อ “บ้านมะม่วง” ภายในเว็บไซต์มีเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะของมะม่วงชนิดต่างๆ แหล่งปลูกมะม่วง พื้นที่ปลูก ปริมาณผลผลิต ราคาที่ขายได้ที่สวน ข้อมูลการตลาดทั้งในและต่างประเทศ วิธีการปลูกมะม่วง การดูแลรักษาต้นมะม่วง การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว ข้อมูลการตรวจสอบคุณภาพทางด้านฟิสิกส์และเคมี ความเสียหายหลังการเก็บเกี่ยว 7 อาการ สาเหตุและการป้องกันกำจัด ค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับมะม่วงทั้งก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว ฐานข้อมูลงานวิจัย แนะนำสวนมะม่วง 8 แห่งในเขตภาคเหนือ ประกาศ ข่าวสาร กฎเกณฑ์ต่างๆ เกี่ยวกับการนำเข้า-ส่งออกมะม่วง และบริการอื่นๆ ได้แก่ เว็บบอร์ด แบบสำรวจความคิดเห็น ตรวจสอบราคาซื้อ-ขายมะม่วง จากตลาดขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล จุดเชื่อมโยงไปหน่วยงานราชการต่างๆ เป็นต้น เว็บไซต์นี้เผยแพร่ภายใต้เว็บไซต์ของเครือข่ายข้อมูลวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว (PHIN) www.phtnet.org

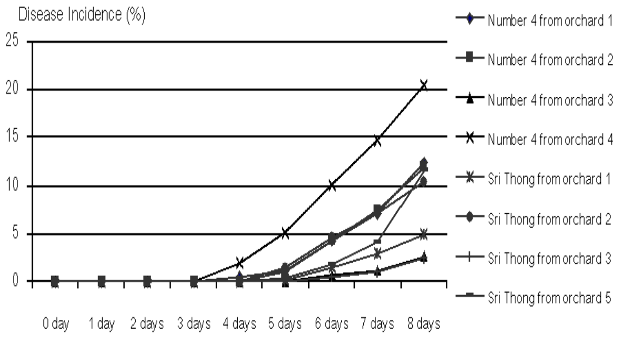

Figure 1 Disease incidence of mango fruits after storage at room temperature for 8 days.

วิจารณ์ผล

ข้อมูลส่วนใหญ่ที่ได้จากการวิจัยนี้ได้มาจากการสัมภาษณ์เกษตรกร ผู้ประกอบการขนส่ง และผู้จำหน่ายมะม่วงซึ่งยังไม่สามารถนำมาประเมินความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงๆ ได้ แต่ก็อาจใช้ผลการวิจัยนี้เพื่อดูแนวโน้มความเสียหายจากสาเหตุต่างๆ ของมะม่วงหลังการเก็บเกี่ยวได้ ข้อมูลที่ได้จะมีความถูกต้องแม่นยำมากขึ้นไปอีกถ้ามีการติดตามความเสียหายของมะม่วงที่เก็บเกี่ยวพร้อมกัน จนถึงระยะขนส่งและระยะวางจำหน่าย และควรมีการศึกษาวิจัยต่อเนื่องกันไปเป็นระยะเวลาหลายปี นำข้อมูลที่ได้มาเป็นดัชนีชี้สาเหตุความเสียหาย เพื่อนำมาเป็นใช้เป็นส่วนหนึ่งของระบบการจัดการมะม่วงหลังการเก็บเกี่ยวที่มีประสิทธิภาพต่อไป สำหรับฐานข้อมูลที่สร้างขึ้นจะทำหน้าที่เป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกชิ้นหนึ่งในการศึกษาวิจัยวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวของมะม่วง ทั้งนี้ฐานข้อมูลดังกล่าวควรได้รับการปรับปรุงและเพิ่มเติมข้อมูลอย่างสม่ำเสมอจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยการเยี่ยมชมเว็บไซต์เพื่อให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ซึ่งทางผู้ดูแลเว็บไซต์จะได้ดำเนินการต่อไป

สรุป

จากการรวบรวมข้อมูลความเสียหายของมะม่วงน้ำดอกไม้หลังการเก็บเกี่ยวทั้ง 3 ระยะ พบว่าในระยะเก็บเกี่ยวและระยะวางจำหน่ายมีความเสียหายจากโรคแอนแทรกโนสมากที่สุด ส่วนระยะขนส่งอาการผลช้ำมากที่สุด รองลงมาคือโรคแอนแทรกโนส โรคแอนแทรกโนสจัดเป็นความเสียหายที่พบมากทั้ง 3 ระยะ จากผลการตรวจสอบคุณภาพพบว่ามะม่วงพันธุ์เบอร์สี่และพันธุ์สีทองมีคุณภาพด้านการสูญเสียน้ำหนัก ความแน่นเนื้อ TSS, TA และ TSS/TA ใกล้เคียงกัน แต่จะมีคุณภาพด้านสีผิวแตกต่างกัน จากผลการตรวจโรคในระหว่างการเก็บรักษาพบว่ามะม่วงเริ่มแสดงอาการของโรคให้เห็นชัดเจนในวันที่ 4 ความเสียหายที่พบมากที่สุดคือโรคแอนแทรกโนส งานวิจัยนี้ได้จัดทำเว็บไซต์ชื่อ “บ้านมะม่วง” ไว้ด้วย

ขอขอบคุณ

โครงการ ADB ที่ให้ทุนสนับสนุน และสถานวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ให้ความอนุเคราะห์เครื่องมือในการศึกษาวิจัย

เอกสารอ้างอิง

กองบรรณาธิการเฉพาะกิจฐานเกษตรกรรม. 2530. มะม่วง. สำนักพิมพ์ฐานเกษตรกรรม. กรุงเทพมหานคร. หน้า 1-25.

Nastasi, C. 1991. Mango Pests and Disorders. Department of Primary Industries, Queensland.

การสำรวจและการคัดเลือกยีสต์จากธรรมชาติที่ต่อต้านรา *Lasiodiplodia theobromae* สาเหตุโรคผลเน่าภายหลังการเก็บเกี่ยวของเงาะ

Investigation and Screening of Phylloplane Yeasts against *Lasiodiplodia theobromae*, Fruit Rot Fungus on Rambutan

โดย... อุดม ฟ้ารุ่งสาง นวลวรรณ ฟ้ารุ่งสาง ทัศวรรณ ศรีวะอุไร และ สมศิริ แสงโชติ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จ.นครปฐม 73140

บทคัดย่อ

การแยก phylloplane yeasts ที่ปรากฏอยู่ตามธรรมชาติประสบผลสำเร็จด้วยขั้นตอน enrichment เป็นเวลา 15-20 ชั่วโมง ซึ่งประชากรของ phylloplane yeasts มีการเพิ่มปริมาณขึ้นในอาหารเหลว GYPB ที่เป็นกรดจัด ก่อนดำเนินขั้นตอนการแยกเชื้อบนอาหาร GYPA ผลของการเป็นปฏิปักษ์ของ yeasts ต่อรา *Lasiodiplodia theobromae* มีการศึกษาทั้งผลต่อการเจริญของเส้นใยและการงอกของ spore สำหรับผลต่อการเจริญของเส้นใย ทำการศึกษาโดยการนำรา *L. theobromae* และ yeasts มาเลี้ยงในสภาพแวดล้อมเดียวกัน (dual culture) โดยใช้อาหาร potato dextrose agar ซึ่ง yeasts จำนวน 37 isolates สามารถถูกคัดเลือกได้จากจำนวนที่ทดสอบทั้งหมด 721 isolates ในการศึกษาผลของ yeasts ที่มีต่อการงอกของ spore ของรา spore suspension ของ รา *L. theobromae* (10^5 spores/ml ใน GYPB) ปริมาตร 20 μm ถูกนำมาผสมกับ yeast cell suspension (อายุ 15-20 ชั่วโมงใน GYPB) ด้วยปริมาตรที่เท่ากัน บนสไลด์แก้วที่ปราศจากเชื้อ (sterilized glass slide) สังเกตการงอกของ spore ของราด้วย compound microscope หลังจากหน่วยทดลองถูก incubate ในสภาพชื้นที่ 28°C ประมาณ 3 ชั่วโมง หรือเมื่อ spore ของราใน control treatment มีการงอก 50% yeasts ทั้ง 9 isolates ที่นำมาทดสอบแสดงคุณลักษณะของการเป็นปฏิปักษ์ต่อการงอกของ spore ของ รา *L. theobromae* โดย antagonist ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดสำหรับการศึกษาครั้งนี้ (isolate 44-16/2) ทำให้การงอกของ spore ลดลงอย่างรุนแรง แสดงให้เห็นด้วยเปอร์เซ็นต์การงอกของ spore ที่ลดลงเหลือเพียง 34.97 (จากเดิม 79.39%), 39.32 (จากเดิม 73.32%) และ 45.51 (จากเดิม 79.57%) ของ รา *L. theobromae* isolate 126, 040 และ 418 ตามลำดับ

นานาสาระ

การเก็บรักษาผลิตผลในสภาพบรรยากาศควบคุม

การเก็บรักษาในสภาพบรรยากาศควบคุม (controlled atmosphere storage; CA storage) หมายถึง การเก็บรักษาผลิตผลภายใต้สภาพบรรยากาศที่มีการควบคุมปริมาณก๊าซแตกต่างไปจากบรรยากาศปกติ โดยทั่วไปจะเน้นที่การลดปริมาณออกซิเจนให้ต่ำลง และเพิ่มปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ให้สูงขึ้น ซึ่งจะมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับชนิดและอายุทางสรีรวิทยาของผลิตผลและควรใช้ร่วมกับอุณหภูมิต่ำที่เหมาะสม วิธีนี้สามารถลดอัตราการหายใจ การสังเคราะห์เอทิลีน การเข้าทำลายของเชื้อจุลินทรีย์ และความผิดปกติทางสรีรวิทยา เช่น การเกิดอาการสะท้านหนาว วิธีนี้ยังไม่มีการนำไปใช้เป็นการค้าในประเทศไทย เนื่องจากการลงทุนสูง และยังไม่มีความจำเป็นที่ต้องการเก็บรักษาผลิตผล เป็นระยะเวลานาน 2-3 เดือน แต่ในต่างประเทศมีการนำวิธีนี้ไปใช้ในการเก็บรักษาผลแอปเปิ้ลและสาลี่

ที่มา นิภา คุณทรงเกียรติ
กรมส่งเสริมการเกษตร

การอาบแสง UV เพื่อควบคุมโรคแอนแทรคโนสบนผลมะม่วงพันธุ์มหาชนกหลังการเก็บเกี่ยว

UV Illumination for Controlling Anthracnose Disease on Mango Fruit var. Mahajanaka after Harvest

โดย...วิชชา สอาดสุด[1], อุราภรณ์ สอาดสุด[2], ปริญญา จันทรศรี[3] และ เมธาสิทธิ์ คนการ[2]

[1] ภาควิชาโรคพืช คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

[2] ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

[3] สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

จากการตรวจสอบผลการฉายแสง UV บนผลมะม่วงพันธุ์มหาชนกระยะเก็บเกี่ยว โดยนำผลมะม่วงไปฉาย UV ที่ค่าพลังงานระหว่าง 4.81 – 8.22 kJ/m^2 แล้วนำไปเก็บไว้ที่ 20 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 90 เปอร์เซ็นต์ ปรากฏว่าไม่พบอาการเสียหายอันเนื่องมาจากการฉายแสง UV ในขณะที่ผลมะม่วงที่ผ่านการฉายแสง UV ที่ค่าพลังงาน 13.15 kJ/m^2 ขึ้นไป มีอาการไหม้เป็นสีน้ำตาลเกิดขึ้นที่ผิวผล นำผลมะม่วงไปฉายแสง UV ที่ค่าพลังงานต่างๆ แล้วเก็บรักษาในตู้ควบคุมอุณหภูมิ 20 องศาเซลเซียสความชื้นสัมพัทธ์ 90 เปอร์เซ็นต์ เป็นเวลา 24 ชั่วโมง จากนั้นนำไปปลูกเชื้อ *Colletotrichum gloeosporioides* แล้วบ่มในที่มีความชื้นสูงที่อุณหภูมิห้อง (25 $\pm$ 2 องศาเซลเซียส) เป็นเวลา 36 ชั่วโมง ผลการทดลองพบว่า ผลมะม่วงที่ผ่านการฉายแสงที่ 6.16 kJ/m^2 ชะลอการเกิดอาการโรคแอนแทรคโนสได้เป็นเวลา 1 เดือน การทดลองครั้งต่อมา พบว่า การฉายแสง UV สามารถยับยั้งการงอกของสปอร์และชะลอการเจริญของเส้นใยของเชื้อ *C.gloeosporioides* ไม่พบอาการไหม้จากการฉายแสงบนผิวของผลมะม่วงที่ผ่านการฉายแสง UV ที่ค่าพลังงาน 0.534 kJ/m^2 จำนวน 4 ครั้ง

จากการประเมินประสิทธิภาพของเครื่องฉายแสง UV ต้นแบบ โดยการนำผลมะม่วงมาฉายแสง UV ที่ค่าพลังงาน 2.136 และ 3.146 kJ/m^2 จำนวน 1 และ 2 รอบ แล้วเก็บไว้ที่อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 11 วัน พบว่าผลที่ผ่านการฉายแสง 2 รอบ ที่ค่าพลังงานเดียวกันให้ผลในการลดการเกิดโรค anthracnose ได้ดีกว่าผลที่ผ่านแสง UV เพียงรอบเดียว และดีกว่าผลในชุดควบคุม โดยไม่มีอาการไหม้ปรากฏบนผิวของผลอันเนื่องมาจากการฉายแสง UV

การรับรู้ความแน่นเนื้อของผลมะม่วงภายใต้การกระทำกระแทก

Firmness Sensing of Mango Subjected To Impact Loading

โดย...บัณฑิต จริโมภาส และ อุดมศักดิ์ กิจทวี

ภาควิชาวิศวกรรมเกษตร คณะวิศวกรรมศาสตร์กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เพื่อที่จะศึกษาการรับรู้ความแน่นเนื้อของผลมะม่วงภายใต้การกระทำกระแทกเพื่อการคัดแยกผลมะม่วงอ่อนแก่ การทดลองทำกับผลมะม่วง 2 พันธุ์คือโชคอนันต์และน้ำดอกไม้ โดยเก็บเกี่ยวตั้งแต่ระยะอ่อนต่อเนื่องไปจนบริบูรณ์และแก่ แล้วนำไปทดลองกับเครื่องทดสอบการกระแทกพัฒนาโดย Chen และคณะ (1996) ผลปรากฏว่า ที่เงื่อนไขการกระแทกที่เหมาะสมคือ ความสูง 2 เซนติเมตรและน้ำหนักหัวกระแทก 10 กรัมกับมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้อายุ 75-113 วันและมะม่วงพันธุ์โชคอนันต์อายุ 67-105 วัน (มะม่วงน้ำดอกไม้และโชคอนันต์มีความบริบูรณ์เมื่ออายุ 99 และ 91 วัน) ความแน่นเนื้อที่กำหนดโดยโมดูลัสยัง E ของมะม่วงทั้งสองพันธุ์จะประมาณคงที่อยู่ในช่วงหนึ่งจนถึงวันบริบูรณ์ หลังจากนั้นจึงลดลงอย่างรวดเร็ว สมการ Weibull สามารถจำลองแนวโน้มความสัมพันธ์ระหว่าง E กับอายุ X ได้ดีมากคือ $E = 15.1 - 4924.0e^{-2.5E7x^{-3.2}}$ (น้ำดอกไม้, R^2=0.95) และ $E = 17.8 - 17479.2e^{-6.1E5x^{-2.4}}$ (โชคอนันต์, R^2=0.91) ระยะการเจริญเติบโตของผลมะม่วงมีอิทธิพลต่อสมบัติยืดหยุ่นของผลมะม่วง วิธีกระแทกสามารถระบุความแน่นเนื้อของมะม่วงได้ภายในกรอบทฤษฎียืดหยุ่น มีความรวดเร็ว ไม่ทำลายผลไม้และมีความถูกต้อง พฤติกรรมของมะม่วงไม่เอื้อต่อการใช้วิธีกระแทกจึงไม่สามารถแยกมะม่วงอ่อนออกจากมะม่วงแก่หรือมะม่วงที่มีความบริบูรณ์ได้

การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พืช

การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์เป็นกิจกรรมที่จำเป็นประการหนึ่งในวงจรการเพาะปลูก เนื่องจากฤดูปลูกถัดไปมักจะทิ้งช่วงจากฤดูการเก็บเกี่ยวสำหรับพืชชนิดนั้นๆ เกษตรกรจึงจำเป็นต้องเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ระยะหนึ่ง นอกจากความจำเป็นตามเงื่อนไขของเวลาแล้ว บางครั้งยังเกิดภัยธรรมชาติ จึงจำเป็นต้องสำรองเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ เพื่อให้การเพาะปลูกดำเนินต่อไปได้ไม่ขาดสาย การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์มีความจำเป็นสำหรับงานปรับปรุงและพัฒนาพันธุ์พืช โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเก็บและรวบรวมเชื้อพันธุ์ นอกจากนี้บางคนหรือบางองค์กรมีการทำธุรกิจ อันเกี่ยวกับการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ด้วย การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เองก็ดี ไว้ขายก็ดี หรือไว้ใช้ในงานวิจัยและพัฒนาก็ดี มิใช่เพียงแต่เก็บไว้ให้ปลอดภัยจากนก หนู และแมลงเท่านั้น แต่จะต้องถนอมให้เมล็ดพันธุ์ยังคงมีความงอกและความแข็งแรงเป็นสำคัญ

แม้ว่าโดยทั่วไปจะถือว่าการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์นับเริ่มตั้งแต่การนำเข้าโรงเก็บเมื่อเสร็จจากการปรับปรุงสภาพและการบรรจุหีบห่อ ไปจนถึงการขนออกจากโรงเก็บเพื่อจัดส่ง แต่นั่นเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น และว่าการเก็บรักษาทั้งหมด อาจจะแบ่งเป็นระยะต่างๆ ดังนี้ คือ

- การเก็บรักษาหลังลดความชื้นก่อนปรับปรุงสภาพ
- การเก็บรักษาในระหว่างขั้นตอนต่างๆ ของการปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์
- การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์หลังจากบรรจุหีบห่อก่อนการขนส่ง
- การเก็บรักษาระหว่างการขนส่ง
- การเก็บรักษา ณ จุดขาย หรือ ร้านค้าย่อย ก่อนการจำหน่าย
- การเก็บรักษาหลังการซื้อขายก่อนการเพาะปลูก

นอกจากนี้ยังกล่าวว่าการปล่อยให้เมล็ดที่สุกแก่แล้วไว้ในไร่นาโดยไม่รีบเก็บเกี่ยว ถือว่าเป็นการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ด้วยแต่เป็นการเก็บในสภาพที่ไม่เหมาะสม

อายุการเก็บรักษาขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้

1. ชนิดของพืช

ข้อแตกต่างในเรื่องพันธุกรรม รูปร่างลักษณะโครงสร้าง และองค์ประกอบทางเคมี ทำให้เมล็ดพืชแต่ละชนิดมีช่วงอายุหรือธรรมชาติที่จะเก็บรักษาไว้ได้แตกต่างกัน จัดประเภทกว้าง ๆ ได้เช่น ข้าว ผักกาดหัวและพืชตระกูลแตง จัดเป็นพวกที่สามารถเก็บรักษาได้ดี ฝ้าย ถั่วเขียว ข้าวฟ่าง ข้าวสาลี ข้าวโพด จัดเป็นระดับปานกลาง ส่วนพวกตระกูลถั่วมีน้ำมันในเมล็ดสูง เช่น ถั่วเหลือง ถั่วลิสง รวมทั้งพืชผักบางชนิด เช่น หอมจัดเป็นพวกที่รักษาไว้ได้ยาก นอกจากนี้ ในพืชชนิดเดียวกันที่เมล็ดมีขนาดใหญ่เล็กต่างกันไปตามสายพันธุ์ก็จะมีอายุในการเก็บรักษาที่แตกต่างกันด้วย

2. ประวัติของเมล็ด

เป็นปัจจัยเบื้องต้นที่จะบอกให้ทราบว่าเมล็ดก่อนที่จะเก็บรักษานั้นมีสภาพและความเป็นมาอย่างไร อันดับแรกคือระดับความงอกและความแข็งแรงเบื้องต้น ซึ่งเป็นปฏิภาคกลับกับความเสื่อมและเป็นผลสะท้อนมาจากการปฏิบัติดูแลในระยะการปลูก-การเก็บเกี่ยว จนถึงการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว นอกจากนั้น เป็นข้อปลีกย่อยที่สังเกตเห็นได้ เช่น มีเมล็ดแตกร้าวเสียหายหรือมีรอยถลอก เนื่องจากการนวดหรือการปรังปรุงสภาพ มีความเหี่ยวย่นของเปลือกเนื่องมาจากเมล็ดถูกฝน มีโรค แมลงหรือไข่ มีเมล็ดอ่อน สิ่งเจือปน หรือวัชพืช มีการคลุกสารเคมีในปริมาณสูง หรือมีสีสันหม่นหมองเนื่องจากอายุ บางกรณีประวัติอาจหมายรวมไปถึงชนิดของเมล็ด ตามที่ได้แยกกล่าวไว้ในข้อ 1 ซึ่งล้วนแล้วแต่มีผลกระทบต่อสภาพนิเวศน์ในการเก็บรักษาทำให้คุณภาพและอายุของเมล็ดพันธุ์แปรเปลี่ยนไป โดยปกติการเก็บรักษาจะคัดเลือกจากเมล็ดพันธุ์ที่แก่เต็มที่ มีความสมบูรณ์ทางกายภาพ สะอาด และมีความงอกเบื้องต้นสูง ซึ่งให้แนวโน้มที่จะเก็บรักษาไว้ได้ดีกว่าเมล็ดที่ด้อย คุณลักษณะ

3. ความชื้นของเมล็ด

เป็นปริมาณน้ำที่มิใช่องค์ประกอบทางเคมีที่สามารถขับออกจากเมล็ดได้ ถือว่าเป็นตัวแปรในสภาพการเก็บรักษาที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก อธิบายได้ว่า เมล็ดที่มีความชื้นสูง จะมีการเผาผลาญอาหารสูงเพิ่มภาวะที่เป็นอันตรายกับตัว รวมทั้งชักนำให้โรคและแมลงเข้าทำลายจึงเสื่อมคุณภาพได้รวดเร็วกว่าเมล็ดที่แห้ง การเก็บรักษาจึงถือหลักการแรกคือทำเมล็ดให้แห้ง โดยยึดกฎที่ใช้ทั่ว ๆ ไปว่า “การลดความชื้นเมล็ดลง 1% จะทำให้เก็บรักษาได้นานขึ้นเป็น 2 เท่า” ซึ่งจะใช้ได้ดีเมื่อเมล็ดมีความชื้นระหว่าง 5-14% ดังมีเกณฑ์ให้พิจารณาได้คร่าว ๆ ตามตารางที่ 1 อย่างไรก็ตามเมล็ดพืชมีสภาพ Hygroscopic คือสามารถที่จะรับหรือถ่ายความชื้นให้กับบรรยากาศรอบ ๆ ตัวจนถึงภาวะสมดุล หากนำเมล็ดที่แห้งดีแล้วไปเก็บรักษาในภาพที่มีความชื้นสัมพัทธ์ของอากาศสูง เมล็ดก็จะดูดรับความชื้นเข้าไปและหากนำเมล็ดที่มีความชื้นสูงไปเก็บไว้ในที่ที่มีความชื้นสัมพันธ์ของ อากาศต่ำเมล็ดก็จะคายความชื้นออก แต่เมื่อเก็บรักษาเมล็ดพืชต่างชนิดไว้ที่สภาพความชื้นสัมพัทธ์เดียวกัน แต่ละชนิดจะมีจุดสมดุลความชื้นที่ไม่เท่ากัน ซึ่งจะเป็นเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับปริมาณของโปรตีน คาร์โบไฮเดรท เซลลูโลส และน้ำมัน ที่เป็นองค์ประกอบในเมล็ด ดังนั้น เรื่องของความชื้นเพื่อการเก็บรักษาจึงต้องพิจารณาทั้ง 2 ประเด็นควบคู่กัน

ตารางที่ 1 ความชื้นกับอายุในการเก็บรักษาโดยประมาณของเมล็ดธัญพืช (ข้าว ข้าวโพด ข้าวฟ่าง) เมื่อเก็บรักษาไว้ในอุณหภูมิไม่เกิน 90 °F

ช่วงความชื้นเมล็ดพันธุ์	อายุในการเก็บรักษาโดยประมาณ
11-13%	1/2 ปี
10-12%	1 ปี
9-11%	2 ปี
8-10%	4 ปี
(8-9% สามารถเก็บรักษาในภาชนะอับอากาศได้)	

หมายเหตุ : สำหรับเมล็ดพันธุ์พืชน้ำมันและพืชผัก ให้หักลดความชื้นลงอีก 3% เพื่อดูอายุเก็บรักษาที่ 90 °F

4. อุณหภูมิ

มีบทบาทสำคัญต่อการเกิดปฏิกิริยาทางชีวเคมีภายในเมล็ด การเก็บรักษาในที่อุณหภูมิสูงจะเร่งกิจกรรมในเมล็ดทำให้มีอัตราการหายใจสูง ผลที่ตามมาคือเมล็ดจะสูญเสียความงอกได้เร็ว ในเรื่องนี้มีกฎที่ใช้ทั่ว ๆ ไปว่า “การลดอุณหภูมิของโรงเก็บลง 10 ฐF จะทำให้อายุการเก็บรักษาเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า” ซึ่งจะใช้ได้ดีในช่วงของอุณหภูมิระหว่าง 32 ฐF – 122 ฐF เช่นกัน อิทธิพลของอุณหภูมิและความชื้นที่มีต่ออายุในการเก็บรักษา สามารถชดเชยและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เช่น เมล็ดที่มีความชื้นต่ำที่เก็บรักษาไว้ที่อากาศร้อนอาจจะมีชีวิตอยู่ได้นานพอกันกับเมล็ดที่มีความชื้นสูง แต่เก็บในที่เย็น ในสภาพที่ทั้งร้อนและชื้นนอกจากจะไม่มีผลดีกับเมล็ดแล้ว กรณีที่ความชื้นของเมล็ดสูงถึง 12-14% จะเอื้ออำนวยต่อการเจริญของเชื้อราวมทั้งการเกิดพิษจากสารเคมีที่ใช้คลุกเมล็ด (ตารางที่ 2) สภาพที่ดีที่สุดสำหรับการเก็บรักษาคือ พยายามลดความชื้นของเมล็ดให้ต่ำแล้วเก็บในที่อากาศเย็น และแห้ง ซึ่งยังมีกฎข้อสุดท้ายเพิ่มเติมอีกว่า สภาพเก็บรักษาดีที่สุดควรให้มีผลบวกของความชื้นสัมพัทธ์และอุณหภูมิ (เป็น ฐF) ไม่เกิน 100 อย่างไรก็ตาม การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ในเขตร้อนชื้น เช่นประเทศไทยให้มีคุณภาพดีได้นานนับว่าเป็นเรื่องที่ท้าทาย เนื่องจากมีสภาพอากาศร้อนและความชื้นสัมพัทธ์ค่อนข้างสูง เมล็ดพันธุ์จึงมีอายุการเก็บรักษาในสภาพท้องถิ่นที่ไม่มีการควบคุมสั้นกว่าในประเทศเขตอบอุ่น

ตารางที่ 2 ระดับความชื้นของเมล็ดกับผลเสียที่เกิดขึ้นในระหว่างการเก็บรักษา

ระดับความชื้น	สภาพที่เกิด
สูงกว่า 40-60%	- เมล็ดเริ่มงอก
สูงกว่า 18-20%	- มีความร้อนสะสมในกองเมล็ด
สูงกว่า 12-14%	- เชื้อราเข้าทำลายทั้งภายนอกและในเมล็ด
สูงกว่า 12-14%	- การรมด้วยสารเคมีเป็นอันตรายกับความงอก
สูงกว่า 8-9%	- แมลงเข้าทำลายและมีการขยายพันธุ์
สูงกว่า 5-10%	- ไม่ปลอดภัยต่อการเก็บในภาชนะปิดสนิท

ที่มา

กรมส่งเสริมการเกษตร. การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พืช. http://www.doae.go.th/library/html/detail/Seed/MainSeed.htm

ประนอม ศรัยสวัสดิ์. 2547. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเมล็ดพันธุ์. ข่าวสารเมล็ดพันธุ์พืชปีที่ 11 ฉบับที่ 3 ประจำเดือน พฤษภาคม - มิถุนายน 2547. http://www.seed.or.th/SeedNews/

Harrington J.F., and J.E. Douglas. 1970. Seed Storage and Packaging, 221 pp.

Delouche J.C., R.K. Matthes, G.M. Dougherty and A.H. Boyd. 1972. Storage of Seed in Sub-Tropical and Tropical Regions. Seed Tech. Lab. MSU. State College, Mississippi. 42 pp.

PHT สารสนเทศ

ดินล้านนา

ระบบภูมิสารสนเทศดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินบนอินเทอร์เน็ต

http://mccweb.agri.cmu.ac.th/website/dinlanna/

เป็นความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง สำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต 6 กรมพัฒนาที่ดิน ภาควิชาปฐพีศาสตร์และอนุรักษศาสตร์ และ ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในการจัดทำระบบเรียกใช้ระบบสารสนเทศดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินบนอินเตอร์เน็ต เพื่อเพิ่มความสะดวกให้กับผู้ใช้ที่ต้องการสืบค้นข้อมูลเชิงพื้นที่เกี่ยวกับดิน และปัญหาของดิน ในกลุ่ม จังหวัดล้านนาในภาคเหนือตอนบนและกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย อันเป็นองค์ความรู้ที่ได้จากการสำรวจและจำแนก ดินรวมทั้งการใช้ประโยชน์ที่ดิน ของกรมพัฒนาที่ดิน

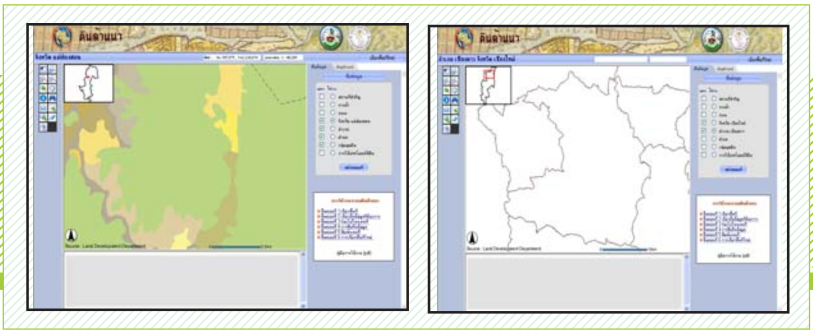

ข่าวการประชุม /อบรม / สัมมนา . . . . .

- **14 - 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548** สถานวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ขอเชิญ เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อเรื่อง **“ Drying of Agricultural and Marine Products”** ณ สถานวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว ติดต่อสอบถาม คุณปาริชาติ เทียนจุมพล โทร : 0-5394-4031 ต่อ 307 โทรสาร : 0-5394-1426 หรือ www.phtnet.org

- **25-29 พฤศจิกายน 2548** มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ขอเชิญเข้าชมงาน **แม่โจ้ : ศาสตร์แห่งลำไย** ติดต่อสอบถามได้ที่ ศูนย์เรียนรู้ลำไยแม่โจ้ อุทยานเกษตรศาสตร์และฟาร์ม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จ.เชียงใหม่ โทรศัพท์ 053-873349

- **1 พฤศจิกายน 2549-31 มกราคม 2550** ขอเชิญชมงาน **ราชพฤกษ์ 2549** มหกรรมพืชสวนโลกเทิดพระเกียรติฯ ณ ศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่ ต.แม่เหียะ อ.เมือง จังหวัดเชียงใหม่ จัดโดย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมวิชาการเกษตร สมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย รายละเอียดติดตามได้ที่ http://www.royalfloraexpo.com/thai/index.asp

** สนใจฝากข่าวประชาสัมพันธ์ ส่งข้อมูลของท่านมาได้ที่ info@phtnet.org